

Priloga 1 – Opisi predlaganih tipov (in podtipov) DO

(navajamo vedno tip DO glede na zadnjo dejavnost, navajamo tip glede na prevladujočo dejavnost)

ID	Tip DO	PODTIP	Opis DO	Podrobnejše pojasnilo k DO
1	DO kmetijske dejavnosti		Degradirana območja površin, namenjenih za kmetijsko proizvodnjo. Popišemo območja z objekti in funkcionalnimi površinami, namenjenimi kmetijski proizvodnji, skladiščenju, predelavi, reji živine ali intenzivne pridelave poljščin (rastlinjaki).	<i>Praviloma gre za območja nekdanjih kmetijskih farm, z objekti za rejo živine, skladiščenje pridelkov in krme, predelavo pridelkov ipd. Nekaterim kmetijskim DO se je dejavnost v preteklosti lahko spremenila.</i>
2	DO javnih storitev		Degradirana območja, kjer so se izvajale (se izvajajo) javne, izobraževalne, zdravstvene, kulturne, verske in druge javne dejavnosti.	<i>Območja, kjer se je predhodno odvijala javna dejavnost, ali pa so objekti namenjeni tej dejavnosti, vendar niso ustrezno izkoriščeni. Predpostavljamo, da bo tovrstnih območij malo, potrebno pa jih je predvideti ter tako ohraniti konsistentnost tipov DO.</i>
3	DO storitvenih dejavnosti		Degradirana območja in objekti poslovne, storitvene in trgovske dejavnosti (lahko so mešana ali dejavnostno bolj homogena), v ta tip DO uvrščamo npr. območja tehnoloških parkov ipd.	<i>Prevladuje poslovna, trgovska in storitvena dejavnost, lahko tudi manjše obrtne dejavnosti (predvsem v naseljih, kjer jih zaradi heterogenosti dejavnosti ne moremo uvrstiti med območja industrije ali obrtne dejavnosti).</i>
4	DO turistične, športnorekreacijske in športne dejavnosti		Območja z objekti in pripadajočim funkcionalnim zemljiščem, namenjenim turistični, športni in/ali rekreacijski dejavnosti.	<i>Pri tem tipu DO lahko obravnavamo tako območja, ki jih pretežno pokrivajo objekti (opuščeni bazeni, hoteli, gostišča s pripadajočimi objekti ipd.). Praviloma gre za heterogena območja.</i>
5	DO industrijskih in obrtnih dejavnosti		Degradirana območja, kjer prevladuje (je prevladovala) industrijska oz. obrtna dejavnost.	<i>Gre za območja nekdanjih industrijskih oz. večjih obrtnih obratov s pripadajočimi zemljišči. Če so skladišča v sklopu industrijskega obrata, sodi vse skupaj pod industrijsko DO.</i>
6	DO obrambe, zaščite in reševanja		Degradirana območja, namenjena potrebam obrambe, zaščite in reševanja. Vojašnice, skladišča, naprave in vadbeni poligoni ter pripadajoča zemljišča.	<i>Območja vojašnic, vadbeni poligoni, opuščena strelišča, skladišča za potrebe vojske ipd. Pogosto so ta območja še vedno ograjena. Števila so delujoča, še v funkciji, samo deloma.</i>

ID	Tip DO	PODTIP	Opis DO	Podrobnejše pojasnilo k DO
7	DO pridobivanja mineralnih surovin	7.1 DO rudnika	V to skupino degradiranih območij sodijo območja pridobivanja mineralnih surovin, rudniška območja, območja jalovišč, kamnolomi, peskokopi, gramozne jame ipd.	<i>V območja rudnikov uvrščamo območja objektov in naprav za izvajanje dejavnosti rudarjenja ter površine, kjer je prostor zaradi rudarjenja neposredno degradiran. V ta tip DO uvrščamo tudi jalovišča.</i>
		7.2 DO kamnoloma, peskokopa	Zaradi raznolikosti so predlagani podtipi.	<i>V DO kamnoloma/peskokopa, DO gramozne jame in ostala DO uvrščamo tista območja, kjer je pridobivanje mineralnih agregatov opuščeno, pa se območja ne morejo po naravni poti sanirati/renaturirati. Če se je v zapuščenih območjih razvila druga dejavnost, takšno območje ni več degradirano.</i>
		7.3 DO gramozne jame		
		7.4 Ostala DO pridobivanja mineralnih surovin		
8	DO infrastrukture	8.1 DO prometne infrastrukture	Degradirana območja cest, parkirišč, železnic, logističnih in prometnih terminalov, mejnih prehodov, opuščena letališča in pripadajoči objekti (hangerji), pristanišča, žičnice ipd.	<i>Poleg površin prometne infrastrukture v to kategorijo uvrščamo tudi objekte in naprave, ki tovrstni dejavnosti služijo, kot so mejni prehodi, črpalke, cestninske postaje, železniške in avtobusne postaje, ipd. V ta tip DO sodijo tudi opuščene ter neaktivne žičnice (s pripadajočimi degradiranimi zemljišči).</i>
		8.2 DO okoljske infrastrukture	V to kategorijo uvrščamo različno okoljsko infrastrukturo, odlagališča odpadkov, opuščene ČN ipd.	<i>Predpostavljamo, da se bodo v to kategorijo v pretežni meri uvrščala zapuščena in neustrezno sanirana odlagališča odpadkov.</i>
		8.3 DO ostale gospodarske javne infrastrukture	V to kategorijo uvrščamo ostalo GJI (energetsko, komunikacijsko...)	
9	DO prehodne rabe	9.1 DO opuščenega gradbišča,	Prazna, opuščena območja, ki še nikoli niso bila v funkciji oz. še niso v funkciji. Govorimo o območjih t.i. greenfield širitev.	<i>Primeri začelih investicij, npr. gradbišč, (npr. začasna parkirišča ipd.) in območij, ki so z neko prehodno rabo v fazi spreminjanja funkcije. Pri opredelitvi ima ta tip DO dodaten časovni kriterij.</i>
		9.2 DO značilne prehodne rabe	Območja, ki so v fazi spreminjanja funkcije, na katerih se odvija oblika začasne rabe (npr. parkirišče).	

ID	Tip DO	PODTIP	Opis DO	Podrobnejše pojasnilo k DO
10	DO za bivanje	10.1 DO večstanovanjskih objektov	Območja namenjena pretežno bivanju. Ta tip DO vključuje območja eno in dvostanovanjskih hiš, območja večstanovanjskih objektov, stanovanjske površine za posebne namene, strnjena podeželska naselja, barakarska naselja ipd. Sem sodijo tudi neizgrajena nova stanovanja območja, soseske ipd. Pri tem tipu DO pri evidentiranju ni pogoj opustitev predhodne dejavnosti.	<p><i>Pri stanovanjskih degradiranih območjih srečamo zelo različne oblike degradacije – od čisto fizične (nedokončana stanovanjska gradnja) do socialne degradacije.</i></p> <p><i>V prihodnje bo veliko naporov usmerjenih v prenovi obstoječih starejših stanovanjskih sosesk, ki zaradi starosti in takratnih načinov gradnje, energetske slabše učinkovitosti ipd. ne ustrezajo več sodobnim zahtevam in standardom. Manj kakovostne stanovanjske soseske lahko predstavljajo breme in jih je potrebno obravnavati v okviru DO.</i></p> <p><i>Pri opredelitvi ima ta tip DO dodaten kriterij.</i></p>
		10.2 DO eno in dvo-stanovanjskih objektov		
11	DO starega mestnega ali vaškega jedra	11.1 DO starega mestnega jedra	V ta območja lahko sodijo zaključeni kompleksi starih mestnih ali vaških jeder, kjer gre praviloma za preplet bivanjske funkcije z drugimi, vendar je te funkcije zaradi prepleta nesmiselno ločevati. Podtip DO staro mestno jedro določimo/opredelimo le na območjih mestnih naselij.	<p><i>Glede tipologije tu nismo konsistentni; Evidentiramo tista območja mestnih oz. vaških jeder, kjer je moč zaznati praznjenje dejavnosti (glej ostale kriterije).</i></p> <p><i>Med mestnimi jedri bo pri popisovanju prihajalo do določenih razlik, saj bo popis izveden podrobneje (območja 0,2 ha) pri vseh, ki imajo značaj mestnih naselij.</i></p> <p><i>Pri opredelitvi ima ta tip DO dodaten kriterij.</i></p>
		11.2 DO starega vaškega jedra		
12	DO zelenih in drugih javnih površin		Degradirana območja urejenih zelenih površin v naseljih, neurejene in/ali zapuščene odprte parkovne površine, vrtičkarske površine, ipd.	<p><i>Območja zelenih površin, ki so slabo oz. nevzdrževana ter premalo opremljena ter ne služijo več prvotni funkciji.</i></p> <p><i>Predpostavljamo, da se s tovrstnimi območji praviloma ne bomo srečali, vendar jih zaradi konsistentnosti tipov DO vseeno predlagamo.</i></p>

Priloga 2 – Kriteriji za opredelitev in zajem degradiranih območij v Sloveniji

Osnovni kriteriji:

1. Opuščenost (funkcionalna degradacija):

- opuščeno (100 %),
- pretežno opuščena območja (50 do 99 %),
- delno opuščeno (10 do 50 %) in
- ni opuščeno (0 do 10 %).

Območja, kjer sicer zaznamo opuščenost prostora, objektov, v manjšem obsegu (*do 10 % celotne površine*), so pa sicer vzdrževana in ni zaznati drugih oblik degradacije (npr. socialne ali okoljske degradacije), ne uvrstimo med DO (podrobnejša navodila za popisovalce). Glede na izhodiščno definicijo DO, kjer pri DO praviloma prihaja do različne stopnje opuščanja dejavnosti (in prostora), pa se kategorija ni opuščeno (v šifrantu ločena samostojna kategorija) lahko pojavi le na tipu DO za bivanje. Šifrant odgovorov smo prilagodili zaradi specifičnosti tega tipa DO.

2. Vzdrževanost (fizična degradacija):

- ni vzdrževano,
- slabo vzdrževano,
- dobro vzdrževano

Vzdrževanost je kriterij je t.i. fizični kriterij degradacije in kaže na **fizično kondicijo območja**. Za opredelitev teh značilnosti na terenu so predstavljeni podrobnejši opisi in primeri, da bomo enotno lahko vrednotili območja in objekte na njih.

Ta kriterij posebej pomemben za DO za bivanje in DO starega mestnega ali vaškega jedra, zato pridobimo dopolnilne informacije na občini.

3. Kriterij zajema – minimalna velikost

Kriterij zajema v mestih in mestnih naseljih (upoštevana opredelitev SURS, 2003) je **minimalna 0,2 ha**, ostala območja (odprti prostor) pa morajo obsegati **najmanj 0,5 ha** (dovoljeno 20 % odstopanje).

Ustrezno velikost DO: v splošnem bomo upoštevali zaključena območja, ki obsegajo najmanj 5.000 m². Določitev minimalne površine DO izhaja iz naših dosedanjih izkušenj, poznavanja razmer na terenu in tudi sorodnih tujih praks. Kriterij minimalne velikosti 5.000 m² pa ne velja za območja predhodno navedenih mestnih naselij. Tu se popis izvaja podrobneje, zato je minimalna še upoštevana velikost DO na teh območjih 2.000 m². ker tehnično dejansko velikost DO-ja vidimo šele ob njegovem zarisu v bazi, bo del na terenu sicer zabeleženih DO zaradi svoje velikosti izpadel iz sistema. Predlog izdelovalcev naloge pa je, da se omogoči 20 % odstopanja od zahtevane velikosti, če se popisovalcu DO zdi dovolj pomembno in smiselno za vključitev v register in nadaljnjo obravnavo. V praksi to pomeni, da se bodo v nacionalnem registru na območjih mestnih naselij znašla tudi DO manjša od 2000 m², torej velika tudi 1600 m², na območju t.i. odprtega prostora pa bodo vključena tudi DO z minimalno velikostjo 4000 m². Naj še enkrat poudarimo, da to velikostno izjemo uporabimo le v primeru, ko gre za relevantna DO.

Zamejitev DO po parcelah. Predhodne preveritve potekov dejanske meje DO in poteka EUP-jev so sicer pokazale veliko mero ujemanja mej območij. Z vidika izvajanja vseh nadaljnjih ukrepov pa je nujno, da uskladimo meje s parcelami, kar bo pomembno olajšalo nadaljnje postopke v sistemu revitalizacije DO.

Dopolnilni kriteriji:**1. Socialna degradacija**

Zabeležimo zgolj sum socialne degradacije. Podrobneje opredelimo še vrsto socialne degradacije in sicer lahko za posamezno DO označimo več možnosti:

- prisoten vandalizem, poškodovanost, uničenost zgradb, okolja, nesnaga
- zmanjšana varnost, nadpovprečna prisotnost kriminala, slab sloves
- prisotnost specifičnih etničnih skupine (getoizacija)

2. Okoljska degradacija

Zabeležimo zgolj sum, oceno potencialnega negativnega vpliva na vode, tla, zrak, vegetacijo, površje, drugo (da/ne) z obrazložitvijo. Označimo vse elemente, za katere domnevamo (podatki občine in drugi viri), za katere sumimo, da so oz. so bili v preteklosti ogroženi zaradi izvajanja dejavnosti na območju.

Posebni kriteriji – samo za določene tipe DO:**1. Čas opuščnosti (DO prehodne rabe)**

Posebni kriterij je tudi **čas opuščnosti**, ki pa ga upoštevamo le pri **tipu DO prehodne rabe** v primeru, če se na takšnem območju odvija začasna raba oz. če gre za nek opuščen projekt, gradbišče.

- Opuščeno gradbišče, projekt uvrstimo med DO takrat, kadar gradbišče oz. območje **miruje vsaj dve leti ali več**.
- Območje začasne rabe uvrstimo med DO takrat, kadar je ta začasna raba prisotna **do približno 3 leta**. Kadar se začasna raba odvija dlje časa (se uveljavi), to območje ni več degradirano območje.

Priloga 3 – Degradirano območje – popisni list

CRP V6-1510 Celovita metodologija za popis in analizo degradiranih območij, izvedba pilotnega popisa in vzpostavitev ažurnega registra

Terenski zajem podatkov: april – junij 2016 (UL FF)

I. IDENTIFIKACIJA OBMOČJA:

Delovni ID degradiranega območja	ID ki ga generira aplikacija (vnosi naknadno)	Mestno naselje
Ime degradiranega območja		
Ime regije	Ime občine	Ime naselja

Problemsko območje	1	Ni problemsko območje
	2	Območje izvajanja Pomurskega zakona
	3	Začasno problemsko območje z visoko brezposelnostjo (Pokolpje)
	4	Začasno problemsko območje z visoko brezposelnostjo (Zasavje)
	5	Začasno problemsko območje z visoko brezposelnostjo (Maribor s širšo okolico)
	6	Območje izvajanja TNP

II. Popisovalec

Popisovalec:

Informator na občini:		Kontakt:
Datum obiska občine:	Obisk terena 1:	Obisk terena 2:

III. Značilnosti degradiranega območja

Ocenjena površina DO:

Tip DO: <table><tr><td>1</td><td>DO kmetijske dejavnosti</td></tr><tr><td>2</td><td>DO javnih storitev</td></tr><tr><td>3</td><td>DO storitvenih dejavnosti</td></tr><tr><td>4</td><td>DO turistične, športnorekreacijske in športne dejavnosti</td></tr><tr><td>5</td><td>DO industrijskih in obrtnih dejavnosti</td></tr><tr><td>6</td><td>DO obrambe, zaščite in reševanja</td></tr><tr><td>7</td><td>DO pridobivanja mineralnih surovin</td></tr><tr><td>8</td><td>DO infrastrukture</td></tr><tr><td>9</td><td>DO prehodne rabe</td></tr><tr><td>10</td><td>DO za bivanje</td></tr><tr><td>11</td><td>DO starega mestnega ali vaškega jedra</td></tr><tr><td>12</td><td>DO zelenih in drugih javnih površin</td></tr></table> <p>Leto izgradnje: 5 DO industrijskih in obrtnih dejavnosti _____ 10 DO za bivanje _____</p>	1	DO kmetijske dejavnosti	2	DO javnih storitev	3	DO storitvenih dejavnosti	4	DO turistične, športnorekreacijske in športne dejavnosti	5	DO industrijskih in obrtnih dejavnosti	6	DO obrambe, zaščite in reševanja	7	DO pridobivanja mineralnih surovin	8	DO infrastrukture	9	DO prehodne rabe	10	DO za bivanje	11	DO starega mestnega ali vaškega jedra	12	DO zelenih in drugih javnih površin	Podtip DO – opredeljen pri štirih tipih: DO pridobivanja mineralnih surovin <table><tr><td>7 71</td><td>DO rudnika</td></tr><tr><td>7 72</td><td>DO kamnoloma, peskokopa</td></tr><tr><td>7 73</td><td>DO gramozne jame</td></tr><tr><td>7 74</td><td>Ostala DO pridobivanja mineralnih surovin</td></tr></table> DO infrastrukture <table><tr><td>8 81</td><td>DO prometne infrastrukture</td></tr><tr><td>8 82</td><td>DO okoljske infrastrukture</td></tr><tr><td>8 83</td><td>DO ostale gospodarske javne infrastrukture</td></tr></table> DO prehodne rabe <table><tr><td>9 91</td><td>DO opuščenega gradbišča</td></tr><tr><td>9 92</td><td>DO značilne prehodne rabe</td></tr></table> DO za bivanje <table><tr><td>10 101</td><td>DO večstanovanjskih objektov</td></tr><tr><td>10 102</td><td>DO eno in dvo-stanovanjskih objektov</td></tr></table> DO starega mestnega ali vaškega jedra <table><tr><td>11 111</td><td>DO večstanovanjskih objektov</td></tr><tr><td>11 112</td><td>DO eno in dvo-stanovanjskih objektov</td></tr></table>	7 71	DO rudnika	7 72	DO kamnoloma, peskokopa	7 73	DO gramozne jame	7 74	Ostala DO pridobivanja mineralnih surovin	8 81	DO prometne infrastrukture	8 82	DO okoljske infrastrukture	8 83	DO ostale gospodarske javne infrastrukture	9 91	DO opuščenega gradbišča	9 92	DO značilne prehodne rabe	10 101	DO večstanovanjskih objektov	10 102	DO eno in dvo-stanovanjskih objektov	11 111	DO večstanovanjskih objektov	11 112	DO eno in dvo-stanovanjskih objektov
1	DO kmetijske dejavnosti																																																		
2	DO javnih storitev																																																		
3	DO storitvenih dejavnosti																																																		
4	DO turistične, športnorekreacijske in športne dejavnosti																																																		
5	DO industrijskih in obrtnih dejavnosti																																																		
6	DO obrambe, zaščite in reševanja																																																		
7	DO pridobivanja mineralnih surovin																																																		
8	DO infrastrukture																																																		
9	DO prehodne rabe																																																		
10	DO za bivanje																																																		
11	DO starega mestnega ali vaškega jedra																																																		
12	DO zelenih in drugih javnih površin																																																		
7 71	DO rudnika																																																		
7 72	DO kamnoloma, peskokopa																																																		
7 73	DO gramozne jame																																																		
7 74	Ostala DO pridobivanja mineralnih surovin																																																		
8 81	DO prometne infrastrukture																																																		
8 82	DO okoljske infrastrukture																																																		
8 83	DO ostale gospodarske javne infrastrukture																																																		
9 91	DO opuščenega gradbišča																																																		
9 92	DO značilne prehodne rabe																																																		
10 101	DO večstanovanjskih objektov																																																		
10 102	DO eno in dvo-stanovanjskih objektov																																																		
11 111	DO večstanovanjskih objektov																																																		
11 112	DO eno in dvo-stanovanjskih objektov																																																		

Predhodna dejavnost (če aktualno):		Predhodna dejavnost opis, zanimivosti:
1	kmetijska dejavnost	
2	javne storitve	
3	storitvene dejavnosti	
4	turistična, športnorekreacijska dejavnost	
5	industrijska, obrtna dejavnost	
6	obramba, zaščita in reševanje	
7	pridobivanje mineralnih surovin	
8	infrastrukturna dejavnost	
9	bivanje	

Prisotnost objektov	
1	da
2	ne
3	enostavni, hitro odstranljivi objekti

Opuščenost DO:		Leto opustitve dejavnosti: _____
1	povsem opuščeno	DO prehodna raba – prisotna začasna raba od leta: _____
2	pretežno opuščeno (50 do 99 %)	Opuščenost - opis:
3	delno opuščeno (10 do 50 %)	
4	ni opuščeno (0 do 10 %)	

Vzdrževanost/Stanje DO:		Vzdrževanost oz. stanje DO - opis:
1	ni vzdrževano	
2	slabo vzdrževano	
3	dobro vzdrževano	

Lastništvo DO:		Lastništvo DO – vpis lastnika:
1	zasebno	
2	državno	
3	občinsko	
4	Javno/zasebno	

Socialna degradacija-sum:		Socialna degradacija-sum - opis:
	prisoten vandalizem, poškodovanost, uničenost zgradb, okolja, nesnaga	
2	zmanjšana varnost, prisotnost kriminala, slab sloves	
3	prisotnost specifičnih etničnih skupine (getoizacija)	

Okoljska degradacija-sum:		Okoljska degradacija-sum - opis:
1	vode	
2	zrak	
3	tla	
4	vegetacija	
5	površje	
6	drugo	

Fizično stanje območja (DO za bivanje, DO mestnih ali vaških jeder):		Stopnja izvedenosti investicije in zasedenost (DO za bivanje, DO industrijskih dejavnosti, zgrajene po letu 2005):
1	problemi s prometno urejenostjo	1 zgrajeno, prazno, nenaseljeno
3	neustrezna, slabša komunalna opremljenost	2 zgrajeno, delno zasedeno/naseljeno
3	odsotnost ali ne vzdrževanost funkcionalnih zemljišč	3 delno zgrajeno, prazno, nenaseljeno
		4 delno zgrajeno, delno zasedeno/naseljeno

Razvojni načrti občine za DO:		Razvojni načrti DO - opis:
1	imamo že sprejet načrt za območje	
2	imamo načrte, ideje, realizacija pa še ni definirana	
3	nimamo pravih oprijemljivih načrtov, zgolj pobude	
4	nimamo nobenih načrtov, ni nobenih možnosti sprememb, razvoja	

Razvojne ovire DO:		Razvojne ovire DO - opis:
1	lastništvo	
2	finančni viri	
3	sprejemanje ustreznega prostorskega akta	
4	varstveni režimi	
5	drugo	

Časovna dimenzija reaktivacije, sanacije

1	v času do 2 leti
2	v času 2 do 5 let
3	v času 5 do 10 let
4	se ne ve, neopredeljeno

Dodatne info občine - opis:

- kratka ocena razmer na področju DO
- navedba ostalih vrst DO, ki jih občina zazna kot problem
- skupni, splošni problemi pri upravljanju
- katere konceptualne rešitve bi morala država ponuditi

Zabeležke, opažanja in komentarji popisovalca: